

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	21 oktober 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-0481	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	822A77D0	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	15 maart 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Kaart plaatsing tijdelijke verblijfplaatsen 6: Aanvullende voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming Dribergsestraatweg 44 te Doorn

Op 15 maart 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V. namens Stichting Bartiméus Fonds, voor de locatie Dribergsestraatweg 44 te Doorn (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-0481.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

1. ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis,

voor de periode van de verzenddatum van deze ontheffing tot en met 31 juli 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op de sloop van het kantoorgebouw en realisatie van 70 nieuwbouwappartementen aan de Dribergsestraatweg 44 te Doorn. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 31 juli 2021 tot en met 31 juli 2023.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb).

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

Op 24 september 2021 en 30 september 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

"Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk voor het voorgenomen plan."

Alternatieve locatie

"Het project voorziet in de sloop van het bestaande pand. Uitvoering van een vergelijkbaar project op een andere locatie zal ook dezelfde of meer verstoring van dezelfde soorten gaan veroorzaken. Bekend is immers dat vleermuissoorten, huismus en gierzwaluw in vergelijkbare aantallen in andere woningen en gebouwen in de steden en dorpen voorkomen."

U heeft in het vastgoed adviesrapport "Beschrijving Initiatief Herontwikkeling Nieuw Ruimzicht juni 2021", aangeleverd op 30 september 2021, het volgende hieraan toegevoegd:

"Bartiméus Sonneheerdt huisvest in dit groter gebied bewoners die naast een visuele beperking vaak nog bijkomende beperkingen hebben. Veelal gaat het hier om een matige tot zeer ernstige verstandelijke beperking, gedragsproblemen of lichamelijke beperkingen. Bartiméus Sonneheerdt biedt er woonruimte op maat, dagbesteding, onderwijs, specialistische begeleiding en behandeling. Tot mei 2017 was het kantoorgebouw volledig in gebruik bij Bartiméus Fonds. Sindsdien staat het leeg. In de afgelopen jaren is zowel intern als extern gezocht naar een nieuwe invulling voor dit kantoorcomplex. (...) Aangezien dat het kantoorcomplex zeer verouderd is, bleek herontwikkeling de beste optie. Met daarbij een functiewijziging naar wonen. Het toekomstige gebruik mag onder geen enkel beding conflicteren met, en dient bij voorkeur aan te sluiten bij, de activiteiten van Bartiméus Sonneheerdt."

Alternatieve planning

"Bij de planning van deze werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Van een alternatieve planning is derhalve geen sprake. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ecologisch deskundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt."

Alternatieve wijze van uitvoering

"Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. In de omgeving worden voorzieningen getroffen voor de beschermde soort. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd, m.b.t. algemeen, breed maatschappelijk belang.

In het vastgoed adviesrapport "Beschrijving Initiatief Herontwikkeling Nieuw Ruimzicht juni 2021", aangeleverd op 30 september 2021, wordt hier het volgende over aangegeven:

"De redenen voor dit initiatief zijn als volgt te omschrijven:

- Het kantoorgebouw bevindt zich aan het einde van haar technische levensduur;*
- Uit marktonderzoek blijkt dat er weinig tot geen behoefte is aan kantoorruimte op deze locatie;*
- Uit marktonderzoek blijkt dat de locatie zich uitstekend leent voor wonen;*
- Vanuit de werknemers, verwanten en overige relaties van Bartiméus is er behoefte aan woonruimte;*
- Het doel van Bartiméus Fonds is het mogelijk maken en bevorderen van al datgene wat nodig is voor mensen met een visuele beperking in de meest ruime zin van het woord. Bartiméus Fonds wil met dit project bijdragen aan deze doelstelling. Door zelf te herontwikkelen en eigenaar te blijven is Bartiméus Fonds in staat om de eenheid van het terrein en de regie op de herontwikkeling te behouden."*

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn drie zomerverblijfplaatsen en één paar-, winterverblijfplaats van de soort vastgesteld binnen het plangebied. Eén zomerverblijfplaats is aangetroffen aan de zuidwestgevel, in de linkerarm van het gebouw, bij het tweede raam van links, bij de tweede richel net boven aan het raamkozijn. Eén zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is aangetroffen aan de oostgevel bij het gedeelte met twee verdiepingen. De verblijfplaats bevindt zich boven de regenpijp. Eén zomerverblijfplaats is aangetroffen boven de twee linker ramen aan de zuidgevel. Bij de rechterarm van het complex, bij de dakrand van de noord-oostgevel, is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

Omdat (vorstvrije) paarverblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijfplaats door één of enkele individuen van de soort gebruikt kunnen worden, kan een winterverblijfplaats niet worden uitgesloten.

Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

Landelijk

"De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van

een lichte toename². De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig."

Regionaal en lokaal

"De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in de gemeente Utrechtse heuvelrug is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. In de afgelopen jaren zijn er enkele onderzoeken gedaan naar de verspreiding van de soort binnen de stadsgrenzen. Uit de gegevens van de NDFF is gebleken dat er 1302 waarnemingen zijn van gewone dwergvleermuisen in de afgelopen 5 jaar verspreid in de gemeente³. Dit betreft grotendeels waarnemingen uit de NEM VTT route (Netwerk Ecologische Monitoring, Vleermuis Transect Telling). Gezien de grootschalige aanwezigheid van bebouwing in meerdere omliggende woonkernen, het groene karakter van het buitengebied en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen, wordt er vanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden worden drie zomerverblijfplaatsen en één paar- en winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield. Tevens wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 en bijlage 6 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewinningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

² CBS. 2020. Meetprogramma's voor flora en fauna. Kwaliteitsrapportage NEM over 2019. Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag

³ NDFF, 2021. Nationale Databank Flora en Fauna. Via www.ndff-ecogrid.nl/

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecologisch Adviesbureau Viridis B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Zeist.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. ~~Mrs.~~ ingl. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
  - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
  - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
  - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
  - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
  - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
  - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

8. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁴ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
10. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁴ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereiniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 2 van het activiteitenplan van februari 2021 (zie bijlage 4) en de maatregelen geleverd in de beantwoording op aanvullende vragen van 24 september 2021 (zie bijlage 6) moeten worden opgevolgd.
12. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient drie dagen na het afplakken gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn. Dit dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige⁴ in de periode tussen 15 april t/m 15 mei.

Na afloop van de werkzaamheden

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Bron: Aangeleverd door Ecologisch Adviesbureau Viridis (15 maart 2021)

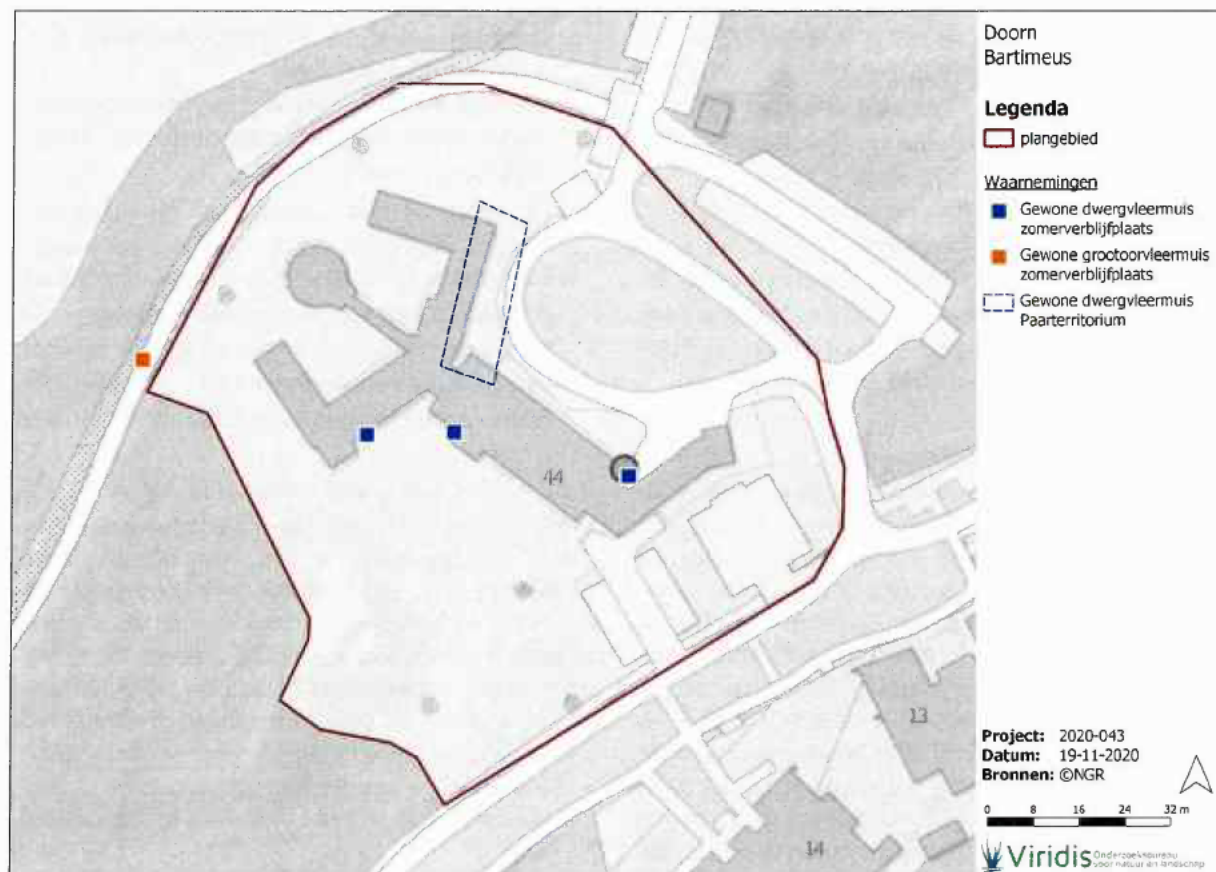
Figuur 1. Plangebied Driebergsestraatweg 44 te Doorn

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

Bron:

"Activiteitenplan Bartiméus te Doorn" (versie februari 2021)

Aangeleverd door Ecologisch Adviesbureau Viridis (15 maart 2021)

Figuur 2. Resultaten vleermuisonderzoek Bartiméus te Doorn

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Bron:

"Activiteitenplan Bartiméus te Doorn" (versie februari 2021)

Aangeleverd door Ecologisch Adviesbureau Viridis (15 maart 2021)

Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij', dat wil zeggen dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met behulp van een ontheffing waarvoor de bevoegdheid voor het verlenen van een dergelijke ontheffing bij de provincies ligt. Dit hoofdstuk beschrijft met welke mitigerende maatregelen er invulling wordt gegeven aan het voorkomen dan wel te verminderen van negatieve effecten op zowel soort- als populatieniveau.

2.1 Algemene maatregelen

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de algemene zorgverplichting opgenomen. In dit artikel is beschreven dat eenieder verplicht is om voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De algemene zorgplicht geldt ten allen tijde bij het uitvoeren van werkzaamheden, ongeacht of deze te typeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud en ongeacht of er beschermde soorten aanwezig zijn. Dit laatste wil dus zeggen dat ook als er geen beschermde soorten voorkomen de algemene zorgverplichting toch in acht genomen dient te worden. Hiervoor dienen algemene mitigerende maatregelen uitgevoerd te worden.

- De werkzaamheden dienen door een ecologisch deskundige begeleid te worden. Hierdoor wordt gewaarborgd dat de maatregelen op een juiste manier uitgevoerd worden en zo wordt er tevens invulling gegeven aan de algemene zorgverplichting (artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming). In Bijlage A is beschreven wat door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit verstaan wordt onder een ecologisch deskundige;
- Er moet een ecologisch werkprotocol opgesteld worden waarin alle te nemen maatregelen zijn vastgelegd. Dit ecologisch werkprotocol moet op de werklocatie aanwezig zijn en bij alle betrokken partijen bekend zijn;
- Werkzaamheden moeten aantoonbaar conform dit protocol worden uitgevoerd. Mochten er zich gedurende de werkzaamheden ten aanzien van beschermde soorten onvoorziene omstandigheden

voordoen, wordt direct contact opgenomen met de ecologisch deskundige;

- Werkzaamheden in het plangebied dienen met de minste schade voor aanwezige planten en dieren uitgevoerd te worden;
- De werkzaamheden dienen vanuit één richting te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de tijd hebben voor de werkzaamheden uit te vluchten naar een nieuwe leefomgeving;
- Daarnaast dient zoveel mogelijk gebruik te worden gemaakt van bestaande wegen en paden. En dienen vaste transportroutes te worden gebruikt.

2.2 Voorkomen van doden Hazelworm

In zijn huidige staat is het plangebied ongeschikt leefgebied voor hazelworm. In de directe omgeving komt hazelworm voor. Hierdoor kan deze soort makkelijk gebruik gaan maken van het werkterrein als hier onbedoeld geschikt habitat wordt gecreëerd. De hazelworm is actief tussen april en oktober. Hierdoor volgen de volgende mitigerende maatregelen wanneer er in deze periode werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Gesloopt of gesnoeid materiaal niet op de bodem plaatsen. Indien dit niet mogelijk is meteen afvoeren.
- Gebruik voor het opslaan van bouw materiaal dat op de bodem staat pallets of containers. Hierdoor is de druk op de ondergrond groter en zijn er weinig contactpunten met de bodem. Dit voorkomt geschikte verstopplaatsen voor hazelworm.
- Vestigt hazelworm zich wel tijdens de sloop of bouw op het terrein door onachtzame omgang met materiaalopslag, dan geldt dat activiteiten op die locatie moeten worden gestaakt en dat er een nieuwe ontheffing aangevraagd dient te worden.

2.3 Mitigatie algemene broedvogels

Algemene broedvogels kunnen in of om het gebouw tot broeden komen. Bijvoorbeeld in de schoorsteen of in bomen en struiken behorende bij tuinen. Deze vogels zijn in staat om ieder seizoen een nieuw nest te bouwen. Dergelijke vogelnesten zijn uitsluitend beschermd gedurende de periode dat deze nesten in gebruik zijn, dat wil zeggen de broed- en nestperiode;

- De broedperiode loopt globaal van 15 maart tot 15 juli, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd;
- Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verwijderen of verstoren van in gebruik zijnde nesten in de broed- en nestperiode;
- Het is in dit kader aan te bevelen om de sloop van het pand voor zover dat mogelijk is buiten de broedperiode om uit te voeren of te starten, dus tussen oktober en half maart.;
- Indien dit niet mogelijk is, dient de directe omgeving van het gebouw, voorafgaande aan deze werkzaamheden gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van algemene broedgevallen door de ecologisch deskundige;
- Wanneer er geen vogels nestelen kan er begonnen worden met de ingreep. Indien broedgevallen aanwezig zijn dient, in overleg met de ecologisch deskundige, een andere periode voor de werkzaamheden rond deze specifieke locatie(s) vastgesteld te worden.

2.4 Mitigatie en compensatie vleermuizen

Het mitigeren van negatieve effecten op vleermuizen bestaan uit twee onderdelen: 1. het voorkomen van het doden van dieren, 2. het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen. Dit wordt volgens een vast stramien, conform de bestaande kennisdocumenten uitgevoerd. De specifieke mitigerende maatregelen zijn hier beschreven. In Tabel 2.2 is een planning weergegeven van de uit te voeren mitigatie en compensatie.

De locaties worden in een nader op te stellen Ecologisch Werkprotocol verder uitgewerkt. Mogelijk vindt, op basis van de mogelijkheden in het veld, aanpassing van de exacte locatie plaats.

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de kwetsbare periode en de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van het gebouw. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ecologisch deskundige.

2.4.1 Voorkomen van doden

- Alle plaatsen waar verblijfplaatsen aanwezig of te verwachten zijn worden voorafgaande aan de sloopwerkzaamheden ongeschikt gemaakt; dit wordt gedaan door het plaatsen van 'exclusion flaps' (zie details en voorwaarden in Bijlage B).
- De exclusion flaps worden geplaatst in de minst gevoelige periode van vleermuizen tussen 1 april en 1 november, zie Tabel 2.1. Er zit geen kraamfunctie dus de periode 1 mei tot 31 juli is niet te bestempelen als extra gevoelige periode.
- Er wordt door een ecologisch deskundige gecontroleerd of het gebouw, na het plaatsen van de 'exclusion flaps', nog gebruikt wordt door vleermuizen. Deze controles worden bij voorkeur gedaan door in de ochtend bij het inzwermen te controleren of de exclusie functioneert en dieren buitensluit (twee uur voor zonsopgang). Wanneer dit niet mogelijk is worden de controles uitgevoerd in de avond (twee uur na zonsondergang).
- Wanneer blijkt dat er nog vleermuizen gebruik maken van het gebouw dan zal het hiervoor omschreven proces herhaalt worden tot dat het gebouw vrijgegeven kan worden van vleermuizen.
- Na vrijgave kunnen de werkzaamheden starten.

2.4.2 Paar- en zomerverblijven

Tijdelijke alternatieven

- Er moeten minimaal 16 tijdelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden, te weten 12 alternatieve zomerverblijfplaatsen en 4 paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Hiertoe worden er tijdelijke verblijfplaatsen aangeboden op de gebouwen en op bomen in de directe omgeving (binnen een straal van 200 meter) (Figuur 2.1 & Afbeelding 2.1). Deze worden vooraf opgehangen om aan de voorgeschreven gewenningstijd te voorzien (Tabel 2.2). Zie Bijlage C voor omschrijving en kaders voor het plaatsen van tijdelijke verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen bestaan uit een houten platte kast met twee compartimenten. De dakranden van deze recent gebouwde gebouwen voorzien nu niet in openingen die als verblijfplaats kunnen dienen. Vier van de 16 tijdelijke kasten die op de bomen worden aanbracht zijn van het type Schwegler 1FF, dit zijn duurzamere kasten die ook door boombewonende soorten kunnen worden gebruikt. De vier Schwegler kasten blijven na afronding van het project hangen en kunnen zodoende een plus genereren voor boombewonende soorten in het gebied.

- Er moeten minimaal 16 permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden in de nieuw te realiseren bebouwing, te weten 12 alternatieve zomerverblijfplaatsen en 4 paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis.

Hiervoor worden inmetelstenen aangebracht. Het betreft hier 16 geschakelde inbouwstenen (bestaande uit IB VL 06 + IB VL 07 of vergelijkbaar, zie bijlage D). Deze worden verdeeld over de nieuwbouw (windrichtingen) aangebracht en volgens de voorschriften uit Bijlage C.

Tabel 2.1 | De kwetsbare periodes per soort(groep). In deze periode mogen er geen werkzaamheden plaatsvinden die negatieve invloed hebben op de genoemde soorten, zoals het plaatsen van exclusionflaps.

Soort(groep)	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sept	okt	nov	dec
Gewone dwergvleermuis zomer & paarverblijfplaatsen												

Tabel 2.2 | Planning van de uit te voeren werkzaamheden. Hierbij is rekening gehouden met de kwetsbare periodes en geweningsperiodes voor de gewone dwergvleermuis uit tabel 2.1.

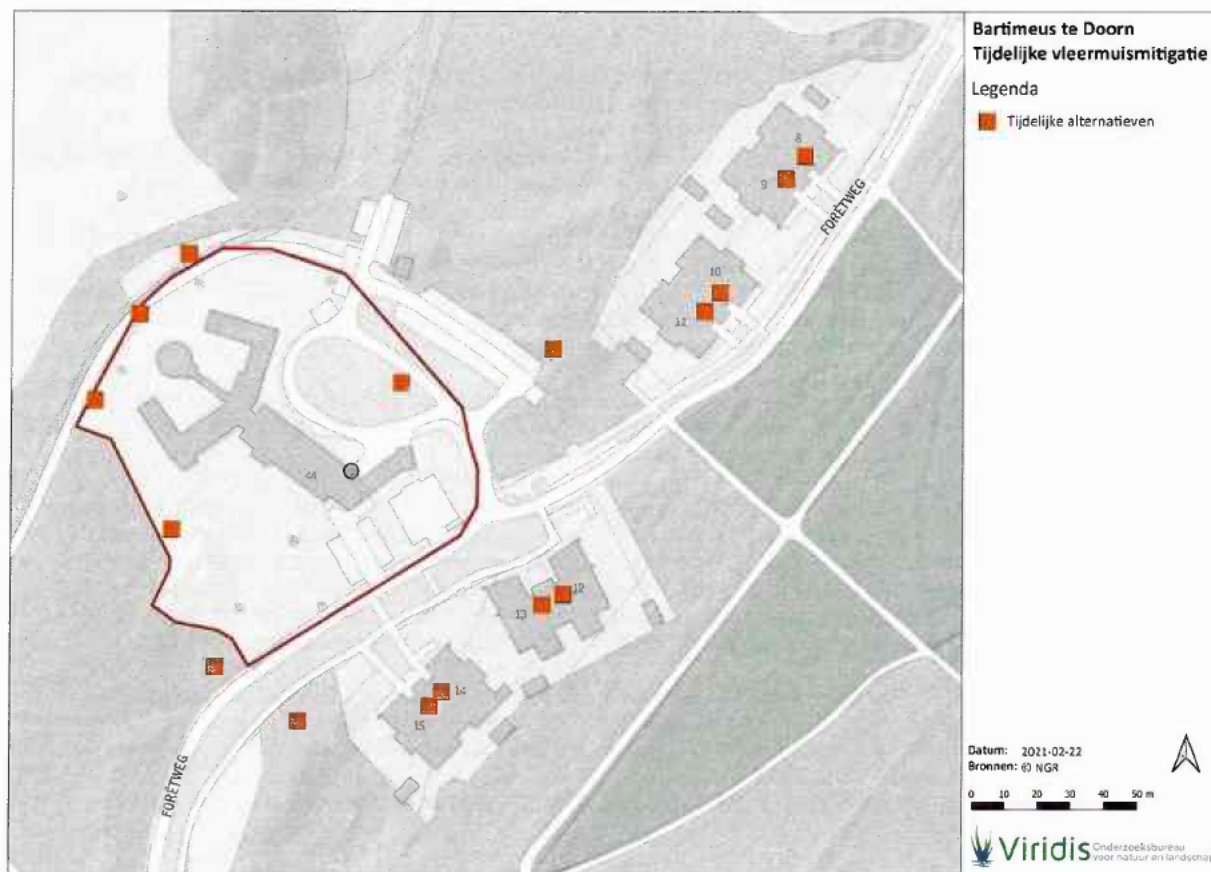
[illegible]

Bijlage 5: Kaart plaatsing tijdelijke verblijfplaatsen

Bron:

"Activiteitenplan Bartiméus te Doorn" (versie februari 2021)

Aangeleverd door Ecologisch Adviesbureau Viridis (15 maart 2021)

Figuur 3. Overzichtskaart met de locaties van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuizen

Bijlage 6: Aanvullende voorgestelde maatregelen

Aanvullende maatregelen uit de beantwoording van de aanvullende vragen, aangeleverd op 24 september 2021 door Ecologisch Adviesbureau Viridis:

Gewone dwergvleermuis

1. U heeft in uw onderzoek een paarplaats aangetroffen. Wij verzoeken u toe te lichten dat dit verblijf met zekerheid niet in de winter als klein winterverblijf gebruikt kan worden.

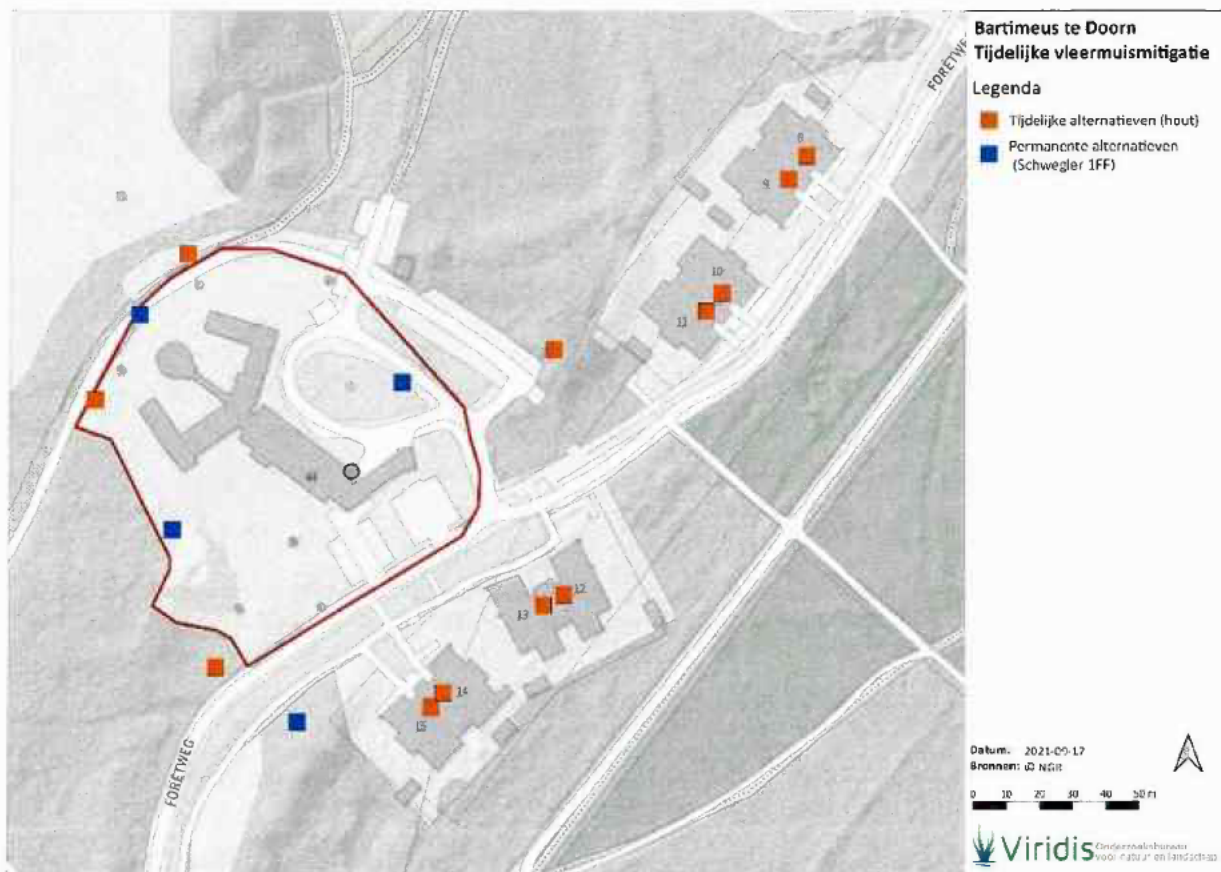
"De gewone dwergvleermuis gebruikt een paarverblijfplaats in veel gevallen ook om tijdens (milde) winterperiodes te overwinteren. Pas wanneer de nachtvorst inzet en onder de 4 graden zakt zullen de meeste dieren elders een meer bufferend winterobject betrekken. U merkt dus terecht op dat er geen zekerheid is dat het huidige paarverblijf niet ook in de winter in gebruik is. Wij sluiten eigenlijk nooit uit dat een vastgestelde paarverblijfplaats niet ook deze functie vervult echter staat dat niet duidelijk in de rapportage. In het activiteitenplan is rekening gehouden met de winterperiode, er wordt niet in de winterperiode ongeschikt gemaakt en de voorzieningen die worden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis, zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen, kunnen zowel een zomer- als paar en winterverblijfplaats voor deze soort bieden."

2. U geeft aan dat de openingen waar vleermuizen invliegen ongeschikt gemaakt worden met exclusion Flaps. U geeft aan dat u in de maand augustus wil ongeschikt maken. Wij stellen voor dat dit de periode vanaf 1 september tot en met half oktober wordt.

"Het oorspronkelijke plan was om vanaf half augustus de flapjes te plaatsen. Gezien de uitloop die de aanvraag op dit moment heeft gaan wij er nu vanuit dat we voor half oktober het pand hebben kunnen afplakken in plaats van augustus. Wanneer de beschikking niet op tijd binnen is dan zal de winterperiode gewacht moeten worden met het ongeschikt maken en kan het pand pas vanaf 15 april weer ongeschikt gemaakt worden (tussen 15 april en 15 mei). Voor het plaatsen van exclusion flaps hanteert Bureau Viridis half augustus tot en met eind oktober, maar alleen wanneer de verwachte avondtemperaturen een aantal dagen erna minimaal 10 graden zijn. De reden hiervoor is dat vleermuizen na het dichtzetten van de openingen wel de drang moeten hebben om naar buiten te vliegen. Onder de 6-7 graden vliegen insecten niet of nauwelijks meer en is de activiteit van gewone dwergvleermuizen aanzienlijk kleiner. Daarom kan een object wel ongeschikt zijn gemaakt voor dwergvleermuizen maar kan er door een te lage avondtemperatuur een pand alsnog niet vrijgegeven worden omdat de dieren niet uit het gebouw zijn gevlogen. Afhankelijk van wanneer de ontheffing is verkregen zullen wij zo spoedig mogelijk de exclusion flaps gaan plaatsen onder de voorwaarden die Bureau Viridis standaard hanteert (zie ook bijlage B in activiteitenplan)"

3. In de rapportage Activiteitenplan Bartimeus te Doorn van 1 maart 2021 geeft u aan dat er in totaal zestien kasten voor de gewone dwergvleermuis geplaatst dienen te worden. Hierbij geeft u aan dat dit vier Schwegler kasten zullen zijn voor de mitigatie van het paarverblijf en hiernaast heeft u 12 houten kasten geplaatst ter mitigatie van de drie zomerverblijven.
  - a. In uw figuur 2.1 heeft u een overzicht gegeven van de plaatsing van de tijdelijke kasten. U geeft echter niet aan welke kasten de houten kasten zijn, en welke de Schwegler kasten. Wij verzoeken u dit alsnog gespecificeerd aan te leveren.

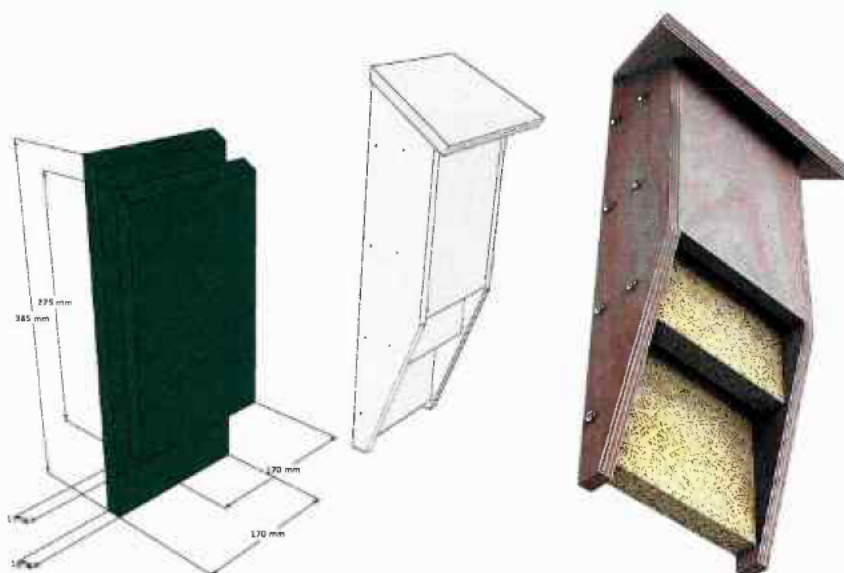
In onderstaande figuur staat aangegeven welke van de oranje stippen uit het activiteitenplan de Schwegler 1FF betreft.

Figuur 4. Overzichtskaart met locaties van de tijdelijke verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis (herzien)

- b. In uw rapport geeft u aan gebruik te maken van 12 'houten platte kasten met twee compartimenten'. Wij verzoeken u te specificeren om welke kasten het gaat en wat de afmetingen hiervan zijn.

De type tijdelijke verblijven die zijn opgehangen betreffen het type "Veranda" van nest-architecten (afmeting: 110x210x385 mm). De achterwand en de tussenwand zijn voorzien van houtwolcementplaat. Dit type plaat heeft een grote bufferende en isolerende capaciteit en is bovendien voorzien van een ideale structuur voor vleermuizen om grip te krijgen.

Figuur 5. Tijdelijke verblijven type "Veranda"

- c. U geeft aan dat u de tijdelijke kasten op de nieuwbouw plaatst. Wij verzoeken u te specificeren in hoeverre u hierbij rekening heeft gehouden met de verschillende oriëntatie en windrichtingen zoals die voor de vleermuis van belang zijn?

Per blok van de tijdelijke maatregelen is (zie ook figuur 2.1 in het activiteitenplan) steeds beide kasten geplaatst in tegenovergestelde richting. Door de oriëntatie van de gebouwen resulteert dit 4x in een kast in noordoostelijke richting en 4x in zuidwestelijke richting. De 4 tijdelijke houten kasten die aan de bomen hangen hebben 2x een zuidelijke en 2x een westelijke expositie maar worden door de boomkronen grotendeels beschaduwde gedurende de dag. Naar onze mening zijn de 16 voorzieningen met voldoende afwisseling in oriëntatie voorzien.

- d. Wij verzoeken u aan te geven wanneer welke tijdelijke verblijfplaatsen geplaatst zijn, waaruit blijkt dat er aan de gewenningsperiode voldaan wordt.

De 4 houten tijdelijke voorzieningen zijn op 17 maart 2021 opgehangen.

De 8 houten en 4 houtbetonnen (Schwegler 1FF) zijn op 28 april 2021 opgehangen.

Dat betekent dus dat op 17 september 2021 de eerste 4 kasten 6 maanden hangen en de overige 4,5 maanden. Alle kasten hangen gedurende de gehele actieve periode van gewone dwergvleermuizen (vanaf ca. april) op hun plek. Daarmee is er voldoende gewenningsstijd geweest voor de dieren in het plangebied.

- e. Bij het ophangen van de kasten dient er tevens rekening gehouden te worden met de paarterritoria van de in het plangebied aangetroffen vleermuizen en bij bestaande paarterritoria van andere aanwezig vleermuizen rondom het plangebied. Wij verzoeken u te onderbouwen en aan te tonen op een kaart of hier bij het ophangen van de kasten rekening mee gehouden is.

Het plangebied is volledig onderzocht op aanwezigheid van vleermuizen, binnen het onderzoeksgebied zijn geen andere paarterritoria vastgesteld. In de directe omgeving van het te slopen pand staan enkele gebouwen, dit zijn de gebouwen die op Figuur 2.1 zichtbaar zijn en ook in de bijlage (Tijdelijke Kastten Bartimeus) op de foto te zien zijn. Bij het onderzoek naar paarterritoria in het najaar is er in de 2 uur dat er onderzoek gedaan wordt per ronde

tijd genoeg om, naast rondes binnen het plangebied, iets verder uit te wijken. Dit omdat het vaststellen van een paarverblijfplaats eenvoudiger is dan een zomerverblijfplaats omdat de dieren de gehele nacht door hun baltsgedrag vertonen. De onderzoekers hebben geen balsterritoria vastgesteld in de nabijgelegen bebouwing en hebben bevestigd dat de gebouwen relatief nieuw zijn en geen openingen hebben die geschikt zijn voor vleermuizen om te verblijven. Dit is voorafgaande aan het opstellen van het activiteitenplan vastgesteld. Daarmee is het dus uitgesloten dat er tijdelijk voorzieningen zijn getroffen in het paarterritorium van andere dwergvleermuizen.

- f. Wij verzoeken u een kaart aan te leveren waarop u de voorgenomen plaatsing van permanente voorzieningen heeft aangegeven.

Het definitieve ontwerp is nog niet vastgesteld. De eis die vastgelegd is in het programma van eisen is dat er minimaal 16 voorzieningen in alle windrichtingen moeten worden geïntegreerd in de nieuwbouw onder begeleiding van een ecoloog. In deze fase van de planvorming kunnen wij geen kaart opleveren met de locaties van de permanente voorzieningen. In feite houdt het in dat op hetzelfde kavel waar het huidige gebouw staat een nieuw gebouw wordt gebouwd met geïntegreerde vleermuisvoorzieningen. De datum van opleveren van de nieuwbouw is nog niet gezet. De tijdelijke vleermuisvoorzieningen worden pas verwijderd nadat de permanente minimaal 6 maanden zijn opgeleverd daardoor is er gegarandeerd voldoende gewenningstijd voor de in het plangebied aanwezige vleermuizen om de nieuw aangebrachte permanente voorzieningen te vinden.

Hazelworm

Uw aanvraag heeft geen betrekking op de hazelworm. Desondanks wil ik u enkele vragen stellen:

4. Kunt u in voldoende mate uitsluiten dat er ruigtes zijn ontstaan in het plangebied in de periode van leegstand van het pand?

Het pand dat gesloopt gaat worden staat al geruime tijd leeg, echter is de omgeving/tuin rondom het gebouw onderdeel van het terrein van Bartimeus en ook in beheer van de Stichting Bartimeus. Er is dus geen sprake van verruiging van het terrein ten opzichte van het moment dat de quickscan is uitgevoerd.

5. Heeft u de mogelijkheid overwogen om tijdens de werkzaamheden een scherm plaatsen?

Dat hebben we slechts kort overwogen, maar gezien het geringe risico op het overtreden van verbodsbepalingen hebben wij dit niet geadviseerd. Het omringende bosgebied is geschikt leefgebied voor hazelwormen en deze komen hier ook voor. Echter door het open karakter van de gazons rondom het gebouw is het echt uitgesloten dat hazelwormen vanuit de randen bij de gebouwen en op het toekomstige bouwterrein kunnen komen. In de quickscan zijn een aantal maatregelen voorgeschreven om te voorkomen dat het bouwterrein geschikt wordt voor hazelwormen om te vestigen. In het Ecologisch werkprotocol dat uit deze ontheffing volgt zullen we opnemen dat de ter zake kundige ecoloog vanaf de actieve periode van hazelworm (vanaf maart-april) de uitvoerder attendeert op de risico's voor hazelwormen. Dat wil zeggen dat het terrein tijdens de bouw niet moet verruigen, dat gesloopt en gesnoeid materiaal direct afgevoerd moet worden en dat materiaal buiten op pallets gezet wordt om te voorkomen dat hazelwormen hieronder gaan verblijven.